

Nr 148

Av herrar **Johansson** i Växjö och **Gustavsson** i Alvesta, *angående sociala förmåner för adoptivföräldrar.*

(Lika lydande med motion nr 114 i Första kammaren)

Genom lagstiftning har adoptivbarnen tillförsäkrats en ställning som skall vara likvärdig med andra barns. De sociala förmånerna utgår lika till adoptivbarn och övriga barn. Beträffande adoptivföräldrarna är förhållandena emellertid ännu inte tillfredsställande.

Vid barnsbörd utgår moderskapspenning om 1 080 kr. Vid flerbörd utgår nämnda belopp, ökat med 540 kr. för varje barn utöver ett. Kvinnlig försäkrad, som i anledning av barnsbörd avhåller sig från förvärvsarbete, har dessutom rätt till tilläggssjukpenning även om sjukdom inte föreligger. En förutsättning är att hon omedelbart före nedkomsten eller den beräknade tidpunkten därför under minst 270 dagar i följd varit placerad i sjukpenningklass 3 eller högre, d.v.s. haft minst 2 600 kr. i arbetsinkomst, eller skulle ha varit placerad i sådan sjukpenningklass, om hon fyllt 16 år. Denna tilläggssjukpenning utgår tidigast fr.o.m. den sextionde dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast fr.o.m. förlossningsdagen så länge kvinnan utan avbrott avhåller sig från förvärvsarbete, dock högst för 180 dagar. Fr.o.m. den trettionde dagen efter förlossningsdagen utgår tilläggssjukpenning endast under förutsättning att kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att ha barnet i sin vård.

Av förarbetena till den nuvarande lagstiftningen framgår att moderskapspenningen tillkommit för i huvudsak två ändamål: dels skall den utgöra ett bidrag till kvinnans utgifter för barnet, såsom för anskaffande av utstyrsel m.m., dels skall den täcka de merutgifter som uppstår på grund av att kvinnans arbetsinsats i hemmet bortfaller under en kortare tid i samband med nedkomsten.

Syftet med tilläggssjukpenningen är, enligt socialpolitiska kommittén, att denna i förening med grundsjukpenningen skall göra det möjligt för kvinnor med förvärvsarbete att vara borta från arbetet i samband med barnsbörd. I motiveringen för sitt förslag om utsträckning av tiden för åtnjutande av tilläggssjukpenning framhöll kommittén år 1961 att barn under sex månader i allmänhet inte kan placeras på daghem.

För familjer med adoptivbarn gäller inte de bestämmelser som gäller för övriga familjer. De sociala förmånerna kommer inte adoptivföräldrarna till del i samma utsträckning som gäller för övriga. I betydande utsträckning

har emellertid familjer som adopterar små barn samma kostnader som familjer med egna barn.

Vad gäller villkoren för moderskapspenningen, så har även adoptivföräldrarna utgifter för barnet, för anskaffande av utstyrsel m.m. Motiveringen med merutgifter, som uppstår på grund av att kvinnans arbetsinsats i hemmet bortfaller, har inte samma relevans för adoptivföräldrarna, även om man måste räkna med visst arbetsbortfall i hemmet vid adoption av ett vårdnadskrävande litet barn.

Vad beträffar tilläggssjukpenningen, så borde samma förutsättningar förefinnas för adoptivföräldrar som för andra föräldrar. Under barnets första månader måste någon av föräldrarna avstå från förvärvsarbete. Svårigheterna att få barnet placerat på daghem är fortfarande betydande. I sammanhanget bör givetvis beaktas att i de flesta familjer där man adopterar barn avstår en av föräldrarna från förvärvsarbete även efter det att barnet kommit över 6 månaders ålder. Detta förhållande får emellertid inte utgöra motiv för olikheter i fråga om sociala förmåner. Samma förhållande gäller för ett stort antal familjer med egna barn.

Det är angeläget att föräldrar till adoptivbarn ges rätt till samma sociala förmåner som föräldrar till egna barn, med de avvikelser som kan motiveras av att arbetskraftssituationen i hemmet för adoptivföräldrarna inte påverkas av någon sjukdom i samband med förlossning. I vilken utsträckning de sociala förmånerna skall anknytas till nuvarande moderskapspenning och tilläggssjukpenning bör bli föremål för utredning.

Med hänvisning till det anförda hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning och förslag i syfte att ge adoptivföräldrar sociala förmåner motsvarande dem som nu tillkommer övriga föräldrar i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 18 januari 1967

Bertil Johansson (cp)

Rune Gustavsson (cp)

i Alvesta
